

ЎЗБЕК ИСТОН АДАБИЁТИ ВА САЊЪАТИ

ЎЗБЕК ИСТОН ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИ ВА ЎЗБЕК ИСТОН ССР МАДАНИЯТ МИНИСТРЛИГИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1956 ЙИЛ 4 ЯНВАРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

1 ЯНВАРЬ 1984 № 1 (2741) ЯҚШАНБА

ИШДА ҲАММАНИ РУҲЛАНТИРИШ ВА МУНОСИБ ШАХСИЯ НАМУНА КЎРСАТИШ, ЭКОНОМИКАНИ ВА СОЦИАЛ МУНОСАБАТЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ, ОДАМЛАРНИНГ ТУРМУШINI ЯХШИЛАШ УЧУН ҲАММА ИШНИ ҚИЛИШ, ҲАР СОҲАДА ЮКСАК ЛЕНИНЧА ПРИНЦИПЛАРГА МУТТАСИЛ АМАЛ ҚИЛИШ — ҲОЗИРГИ ЭНГ МУҲИМ ВАЗИФАДИР.

Ю. В. АНДРОПОВ

СОВЕТ ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИКНОМАСИ

Азиз ўртоқлар, дўстлар! 1983 йил тарих ҳисобига ўтмоқда. Бу йил совет халқининг шонли зафарлари солномада муносиб ўрин олади.

Мамлакатимиз ҳўжалик ва маданий қурилишининг ҳамма соҳаларинда янгилик ва оқибатларни янгилик билан чинарашнинг ўсиш суръатлари жадаллашди, меҳнат унвдорлиги ошди, социал вазибалар кўтасаси бақарилмоқда. Агроеанлар компаниясининг меҳнатнашлари Осиё о вкват программасини адо этиб, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини бултургилаан кўра кўброқ етиштирдилар. Юзлаб янги қороналар ишга туширилди. Сибирь ва Узоқ Шарқнинг табиий бойликлари кенг жабҳа бўйлаб ўлаштирилмоқда, Байкал-Амур магистрალი кўриб биканилмоқда, Уренгой-Помарь-Ужгород асим газ кубури мудатидан илгари қурилади. Совет олимлари катта кашфиётлар билан қувонтирдилар, космик фазонини ўлаштиришда ажойиб ғалабаларга эришилди. Қўпийлатили маданиятимиз янги салмоқли адабиёт ва санъат асарлари билан бойиди.

Буларнинг ҳаммаси — совет кишилари зўр ғайрат билан қилган самарали меҳнат, партиянинг ривожланган социализм имкониятлари ва афзалликларидан янада самарали фойдаланиш, жамият турмушининг ҳамма соҳаларинда интизом ва ушўқоқликни мустаҳкамлаш йўли изчиллик билан амалга оширилганининг натижасидир.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети умум бахт-саодати йўлида бутун кучини сарфлаб меҳнат қилаётган, социалистик ватаниннг моддий ва маънавий бойликларини кўпайтираётган барча кишиларга самимий миннатдорчилик ихор этакдлар!

Бу йил эришилган муваффақиятлар шак-шўбҳасиздир. Аммо биз янада юксакроқ марраларга чиқишимиз, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари белгилаб берган кенг миёсели вазибаларни акивроқ қал этишимиз керак.

Йилда КПСС Марказий Комитетининг Пленуми СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришининг беш йиллик зўр ички йилга мўлажалланган давлат планини маъқуллади. Олий Совет Ушўқоқлик вазибаларини маъқуллади. Пленумнинг беш йўлига юс келди, халқнинг туў маффаатларига хизмат қилди. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети мамлакат меҳнаткашлари шу планини муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажариш учун умумхалқ социалистик мусобақасини аж олдиришларига, 1984 йилни зарбдор, серушўм меҳнат билан ишонанашларига аминдирлар.

Коммунистик партия билан Совет давлатининг халқ бахт-саодати тўғрисида ғамхўрлик қилишдан ҳам олий мақсади йўқ. Совет кишилари тобора яхшироқ яшашлари, ўлаларнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини тўлиқроқ қондиришлари учун битта йўл бор, у ҳам бўлса, социалистик бунёдкорликнинг ҳар қандай соҳасида — завод станогини ёнда ва шахтада, транспортда ва ғаллазорда, илкий лабораторияда ва қурилиш майдонида ҳалол меҳнат қилишдир.

Мамлакат СССР Олий Советига ўтказилган сайловга ҳодирлик кўрмоқда. Жамиятимиз ҳаётдаги бу муҳим сиёсий воқеа социалистик демократия равиқининг яна бир далили, партия билан халқ мустақкам бирлигининг улар КПСС ленинчи Марказий Комитети, ўртоқ Юрий Владимирович Андронов бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюроси теварағида метидик жипселашганининг намоийни булиб қолиши шўбҳасиз.

Ўртоқлар! Тугаб бораётган йилда афсуски, халқаро кескинлик юмшанган йўқ. Империализмининг айби билан дунёда вазиат кескинлашди. АҚШ маъмурияти урушқоқлик, авантюричилик йўлидан бориб, нисли қурилмаган миёсдаги ракета-ядро қуролланшини пойғасини аж олдириб юборди, бошқа давлатларнинг ички ишларига қўпол аралишини ва бир қанча мамлакатларга қарши очик агрессия қилиши йўлига ўтди.

Мана шундай шароитда Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ядро урушининг олдини олиш, дунёни ҳозирги ва келажак авлодлар учун сақлаб қолиш йўлида зарур бўлган ҳамми чораларни кўрмоқдалар. Халқаро вазиат совет кишиларидаан ғоят юксак даражада сергақликни, сабрматонат, ушўқоқликни, мамлакатнинг иқтисодий қудрати ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш йўлида фидокорона меҳнат қилишни талаб этмоқда. Ватанимизнинг, иттифоқларимиз ва дўстларимизнинг хавфсизлигига путур етказилишига асло йўл қўймаймиз!

Биз Янги йилни кутиб олар эканмиз, дардош социализм мамлакатларининг, дўст давлатларнинг халқларини, бутун дунё меҳнаткашларини қизгин табриклаймиз! Ҳолис нятли барча кишиларга Янги йил саломинини йўлаймиз ва ер юзидagi тинчликсевар кучларни империализмининг даҳшатли режаларига қарши курашда сафларини янада маҳкамроқ жипселаштиришга қақариамиз.

Азиз ўртоқлар, дўстлар! Ҳонадонларингизга қувончи байрам кириб келмоқда. Совет кишилари бу байрамни порлоқ орау-умидлар билан, ўз келажигига комид ишонч билан кутиб олмоқдалар.

Қаҳрамон ипчилар синфини, қолхозчи деҳқонларни, совет эриқларини кириб келаятган Янги йил бахтли кўнгли эриқларини табриклаймиз!

Коммунизм иши учун синалган жангчилар — ўларнинг ғолиб эътиқодини, буюк ҳаётий қақрибасини, матонати ва руҳ бардамлигини янги авлодларга ургатаётган партия ветеранларига, уруш ва меҳнат ветеранларига энг яхши тилаклар ихор этакмиз!

Ажойиб хотин-қизларимизни, шонли ёшларимизни чин кўнглидан муборакбод этакмиз!

Социалистик Ватаниннг забардаст ҳимоятчилари — шавкатли совет жангчиларига жанговар Янги йил саломини йўлаймиз!

Шу тунда меҳнат ва ҳарбий постда турган, Ватандан олмасда ишлаётган кишиларни қўтаймиз!

Барча совет кишиларига сиҳат-саломатлик, меҳнатда, ўқинида, ижодда катта-катта муваффақиятлар тилаймиз!

Янги йилнингиз муборак бўлсин, янги бахт-саодат сизларга ер бўлсин, азиз ўртоқлар!

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДУМИ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

ХАЛҚИМИЗ ВА ПАРТИЯМИЗ—ЯҚДИЛ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАР КЎРСАТИЛА БОШЛАНДИ

Улуғ Социалистик мамлакатимиз ўн биринчи қақриқи КПСС Олий Советига бўладиган сайловларга зўр сиёсий ҳамда меҳнат кўтаринчилигини жиў урган, совет халқи партия белгилаб берган улкан яратувчилик, қайта қуриш режаларини тўла бажаришга бел болаган бир шароитда тайёргарлик кўрмоқда. Иттифоқ Олий Советига бўладиган бу сайлов социалистик демократиянинг янги тараққиёт нуқтаси бўлажак. У КПСС XXVI съезди қарорларини, беш йиллик вазибаларини ошириб бажариш, ер юзиди тинчликни сақлаб қолиш учун қатъий кураш бошланган шароитда ўтайтаилли ғоятда чуқур маънога эгадир.

28 декабрда мамлакатимизда СССР Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатила бошланди.

Бутун совет халқи, меҳнаткашлар коллективлари кўтаринчи руҳ билан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Юрий Владимирович Андронов, СССР Министрлар Советининг Раиси Николай Александрович Тихоновни, Константин Устиновни Черненко, Дмитрий Федоровни Устинов, Виктор Васильевич Грини, Григорий Васильевич Романов, Виталий Иванович Вороников, Михаил Сергеевич Горбачев, Андрей Андреевич Громико, Михаил Сергеевич Соломенцев, Владимир Васильевич Шчербинский, Диниухаммад Ахмедович Кунаев, Гейдар Алиевни зўр ўртоқларини, мамлакатимизнинг донгдор кишилари, меҳнат зарбдорларини СССР Олий Совети депутатлигига яқдиллик билан номзод қилиб кўрсатдилар.

Улуғ Социалистик мамлакатимиз ўн биринчи қақриқи КПСС Олий Советига бўладиган сайловларга зўр сиёсий ҳамда меҳнат кўтаринчилигини жиў урган, совет халқи партия белгилаб берган улкан яратувчилик, қайта қуриш режаларини тўла бажаришга бел болаган бир шароитда тайёргарлик кўрмоқда. Иттифоқ Олий Советига бўладиган бу сайлов социалистик демократиянинг янги тараққиёт нуқтаси бўлажак. У КПСС XXVI съезди қарорларини, беш йиллик вазибаларини ошириб бажариш, ер юзиди тинчликни сақлаб қолиш учун қатъий кураш бошланган шароитда ўтайтаилли ғоятда чуқур маънога эгадир.

28 декабрда мамлакатимизда СССР Олий Совети депутатлигига номзодлар кўрсатила бошланди.

Бутун совет халқи, меҳнаткашлар коллективлари кўтаринчи руҳ билан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Юрий Владимирович Андронов, СССР Министрлар Советининг Раиси Николай Александрович Тихоновни, Константин Устиновни Черненко, Дмитрий Федоровни Устинов, Виктор Васильевич Грини, Григорий Васильевич Романов, Виталий Иванович Вороников, Михаил Сергеевич Горбачев, Андрей Андреевич Громико, Михаил Сергеевич Соломенцев, Владимир Васильевич Шчербинский, Диниухаммад Ахмедович Кунаев, Гейдар Алиевни зўр ўртоқларини, мамлакатимизнинг донгдор кишилари, меҳнат зарбдорларини СССР Олий Совети депутатлигига яқдиллик билан номзод қилиб кўрсатдилар.

Ҳамза номидagi Ўзбек давлат академик драма театрининг артистлари Сайёра Юнусова ва Эркин Комиллов. С. МАҲКАМОВ фотоси

СИЗ ЯНГИ ЙИЛДА...

- 1. 1983 йил ҳаётингизда қандай из қолдирди?
2. Янги йилдан нималарни кутаяпсиз?
3. Ижодкорнинг тақдири нималарга боғлиқ?
Ҳалима НОСИРОВА, СССР халқ артисти
Ўтди. Мен яна санъат муҳлислари билан юзма-юз учрашганимдан, улар билан суҳбатлашганимдан жуда хурсандман. Халқимиз ниҳоятда санъатни севади ва ҳурмат қилади. Бундай халққа қанчалик яхши қўшиқлар ҳади этсанг ҳам кам.
2. Янги йилдан кутаётган ягона тилагим — ТИНЧЛИК! Ҳозирги пайтда ер

кўрасининг тақдири биргина шу сўзга боғлиқ, деб ўйлайман. Агар шу сўз мангу қарор топса, қолган ҳамма эзуғ нятилар ва ишлар амалга ошавереди.
3. Ижодкорнинг тақдири кўп нарсларга боғлиқ. Буни батафсил айтиб ўтирмайман. Ўз икдий тажрибаларимдан келиб чиқиб шунини айтмоқчиманки, санъаткор аввало ўн шугулланаятган соҳани жон-дилидан севиши ва жуда чуқур билишни шарт. Тинимсиз изланиши, ҳар қандай қийинчиликлардан қочмаслиги, машаққатлардан чекинмаслиги керак. Ўз шаънига билдирилаятган мақтовлардан тўри хулоса чиқариб, улардан сира эсанкираб кетмаслиги лозим.
Мени ташинига солаётган нарсалардан бири — опера санъатимизда ёшлар кўринмапти. Истеъодлар кам. Айниқса, бу соҳада миллий кадрлар масаласи ҳамон муаммолигича турибди. Бу ишга алоқадор раҳбарлар ва ташкилотлар бу муаммони қанчалик тез ҳал этишса опера санъатимиз ривонини яна ҳам юксалади. Операмиз ҳеч қачон ўз муҳлисларини йўқотиб қўймасин!

2-БЕТ 6-БЕТ

Туроб ТУЛА КЕЛАЖАГИМИЗНИНГ УЛУҒ РЕЖАЛАРИ

Янги йил арафасида, 23 декабрь куни КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўзининг навбатдаги мажлисида Сиз ва мен ўз давлатимизнинг айтаёй йил иқтисодий ва социал катта ливонини, 1984 йилда уни шавқ ҳам ривожлантириш тўғрисида давлат бюджетини амалга қилиш, ташаббускорнинг маънавий ва маънавий рус кити жуда-жуда қадри қадри ози боши

бериш кераклигини таъкидлади. Бу масалалар юзасидан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Юрий Владимирович Андронов нутқининг текстида кўрсатилган йўлланмалар Пленум қатнашчилари ва барча совет кишилари томонидан зўр қониқш билан қўватланмоқда.
Мана шундай катта воқеалар билан республикамизнинг юбилей йили кирди!
Муборак бўлсин, азиз ватандошлар!
1984 муборак йилга, унинг олтин остонесига қадам қўйишнинг ҳам, фанимизнинг ҳам, фанимизнинг ҳам етмаган жумбоғи қолмади! Унинг шонли пойтахти, Шарқнинг Москвасини тинчлик ва омонлик шахрига, мингалар ва қардошлар дўстлиги, биродарлиги шахрига айланди, унда халқларнинг тинчлик ва дўстлик иллари боғландилар. Муаззам кўнча шахримиз дунёнинг энг кўнгли шахарларидан бири булиб қолди. Унинг икки минг йиллигини бутун дунё муборакбод эди.
Бобокалонимиз Мухаммад ал-Хорезмийнинг бир минг икки юз йиллик тўйи, Мирзо Бобурнинг беш юз йиллик тўйи кунлари маданиятимизнинг нақадар кўнча ва нақадар шуҳратли эканлигидан далолат.

Давом... иккинчи бетда

ЙИЛЛАР

Уткир РАШИД
Йиллар, учқур йиллар, қанотли йиллар...
Йиллар бир-бирини қувалаб ўтар.
Одамлар, Одамлар яшндай елар, Одамлар йилларнинг этагин тутар.
Йиллар тизгинини ушлаб одамлар Меҳнат майдонига етаклар уни.
Қунлару ойлardan қилиб қарвонлар, Йилларга юк ортар одам ҳар куни.
Йиллар кўтаролмас заминдай юкин, Сўрар одамлардан бу бойлик сири.
Бойликнинг сири шу дегандек секин, Одамлар кўрсатар пешона терин.

Янги йилнингиз кутлуғ буюлсин!

Ҳалима ХУДОИБЕРДИЕВА

Нарзулла СУФИЕВ

ОЛОВ САРИ

Афта бериб жиддиятнинг тусини, Эшигинга сирдан, ичдан қулф уриб, Ташқарида қолдириб гул исини Вазмин китадирсан уйингга кириб.

Бу ҳолатдан гунча кулар қикирлаб, Гунча нима, ўйлаб кўрсанг танангга. Тун чоғлари бир-бирини «юр-юр»лаб Ой нуллари кирмоқ бўлар хонангга.

Қизиқ, тўсиқ бўлмас экан нур учун Кўя қолса бўлар сирдан мўралаб. Бу ой нури сарқас боладай нечун Утаверар панжаралар оралаб.

Хоналарга жони сиемай бола хит, Тушларида чорлар дала, ўнгирлар, Ойнинг нури сенга берар халақит, Бу нур балки уйдан бир не ўғирлар.

Нурдан кўркүв, кўркүв гулдан, қуёшдан, Бор кўркүвни бир қулф билан енгасан— Халиқ таниш, нотанишдан, тенгдошдан Сен ҳадиғу, битта қулфга эгасан.

Мана шундай, дилингга ҳам қулф солиб Утаясан бир кимсани йўлатмай, Бир кимсани бағри аро йўқолиб, Бир кимсани бир дарахтдай гуллатмай.

Сирдош бўлиб тақдирингни ўйлайман Дейсанки, кўп бу ҳаётида олғирлар, Кўркүвсанки бермасинлар тагин панд, Олмасинлар юрагингни ўғирлаб.

Йўқ! Айт менга кимга деб беркитурсан Дуру гавҳар сандиғидай уйингни Асраб-асраб қайга олиб кетурсан, Райҳон ҳидли дуркун жисму бўйингни.

Мен кўрқаман, оёқ босмасдан биров Қулфи уйинг захлаб, чўкиб қўймаса Ва юрак ҳам, бўлавергач сабр-ғов Кўз гулдай баргин тўкиб қўймаса.

...Бир кун келиб уйинг очсанг, кўксинг дуд, Уда аён бўлар кўпнинг кирмаси. Унда, унда сўраганлар сендан ўт, Кетар ўзга оловларга чирмашиб.

Йўқ, йўқ тушмоқ аянч тоқат тоғидан— Уй, дил қулфин бузиб чимқок ташқари. Қочмоқ керак ёлғизлик қўчоғидан Кетмоқ керак олов сари, ишқ сари!

ҚОРҚИЗМИСИЗ?

Қулиб келган ҳур қизмисан, Қор қизмисан, Айтгил, ўзи шу дунёда бор қизмисан? Оқ пар бўлиб, оқ туш бўлиб келдинг малак, Тўрта ўтдинг, оқ баданли нур қизмисан? Қўшиқ айтсанг овоз чиқар шивир-шивир, Хуштак чалган сенми, оғзи тор қизмисан? Оқ чойшабми, оқ кўйлакми бу либосинг Гўза экмай оқ пахтаси бор қизмисан? Қирқта йигит бир арчани хўп безатдик, Е ўзинг ҳам зар беазака зор қизмисан? Излаганинг изларини босибди қор, Уз жуфтини тополмаган қор қизмисан? Нарзулланнинг бағрига хир, турма музлаб, Ишқда эриб, сўнг бўлгуси ёр қизмисан? Айтгил, ўзи шу дунёда бор қизмисан?

— **БОЛАЛАР**, энди ҳамма жой-жойга ўтир син! Хуршид Поланинг сонидан тортиб! Нодир, ўзининг стулчанга ўтир. Хуршид, мен сенга нима дедим? Эй, мен кимга гапирдим! Болалар ақиндагина келган тарбиячи опанинг бақирганига унчалик парао қилишмади. Бир пасда стулчалар тарақлаб, хона ғала-ғовурга тўлди.

— Қани, тўпалон қилаётган қайси бири, менга бир кўрсатиб қўйинг? Ошхона томондан келган таниш овозни эшитиб, болалар бирдан жимми қолишди. Ҳамма бир-бирини нуқиб ими-жимиде жойига ўтирди. Хонага пол ювувчи Эрка хола пишиллаб кирди ва ҳаммага бирма-бир таҳдидли қараб турди-да, сўнг устига оппоқ чойшаб ёпилган диванга охишта чўкди.

Тарбиячи опа Эрка холага миннатдорона бош иргаб тўра ўтиди ва тўрт оёқли, каттакон рангли телевизорни қўйди.

— Болалар, ҳозир соат саккиз ярим, — тарбиячи опа девордаги осма соатга қараб, гапда давом этди. — Демак, тўққизгача телевизор кўрамай. Кейин эса ҳамма уйқула.

У шундай деди-да, Эрка холагани ёнига бориб қўлоғига нималаридир шивирлади ва чиқиб кетди.

Эрка холагани феълани билган болалар тўпалондан энди батомон умидларини узишди. Эрка хола навбатчи бўлдики, тамом: ўйин ҳам йўқ, ўмбалоқ ошиш ҳам, қаттиқ гапириб ҳам... Сал тўпалон қилиша бўлди: «Миям суялиб кетяпти! Умримни эгови бўлдиларинг, сочим сизларни деб оқарди. «Ота безордан — тудо безор» деб бир дунё гапларни тўкиб ташлабди. Айтганини қилмаган болани эса уришдан ҳам тоймайди. Лекин анги тарбиячи опа келганидан бери негадир урмапти.

Эрканга тарбиячи опага ўхшаган ориққина, қошлари ингичка, қарашлари маънос, чўзинчоққина юзиде кулдирғичи бор атлас кўйлакчи киз чикди.

— Онанон... — деди қиз энтикиб. Унинг катта-катта кўзларига қалққан ёш аниқ кўриниб турарди. — Эшитаянсимиз, онажон!

— Бахти, — оёқларини чалиштирганча, стулчасига ястаниб олган Темир шовиб ёнидаги болани туртди. — «Онажон» дегани нима!

Қизнинг овозидаги ғалати ҳажжон ва мундан кўзлари ашга тўлган Бахти нигоҳини телевизордан базур узди.

— «Онажон» деганими! — у бир лаҳза Темирнинг юзларига агарганча қотиб қолди. «Онажон... Онажон... Нима дегани эди! Қаердадир эшитган эди уни. Лекин қаерда!» Бахти энди ёшдан ачишган кўзларини чирт юмиб эслашга тушди. «Онажон... Онажон...» унинг ҳавли бирдан ойдинлашгандай бўлди. — топдим! Ойбарчин опамиз айтган эдилар: «Онажон бу — Ватан! Ватан 'бу — биз туғилган тупроқ» дегандилар!

Қутлибека РАХИМБОЕВА

ТОМИРИМИЗ БИР...

Оға, иккимизнинг томиримиз бир, Менинг ҳам бобо юрт, ота юртим шу. Кўз очиб кўрганам — кунга ақин ер, Кўзларим юмилса, ётар юртим шу.

Улғайдим саратон, қаҳратонида, Иссиғи-совуғи бошимдан ўтди. Менинг ҳам осмон ранг минбар ёнида Кўнглим осмон бўйи юксалиб кетди.

Утмишин оқартиб турган ёруғлик — Даҳоларин таниб, мен ҳам ёришдим. Яхши-ёмониға сапчмадим тик, Ҳамма боримига бирдай боришдим.

Амунинг узумранг мавжлари билан Узун саволларин оқди қўшилиб. Авжлари йўқотган мавжлари билан Тунлар қароғимга қайтди туш бўлиб.

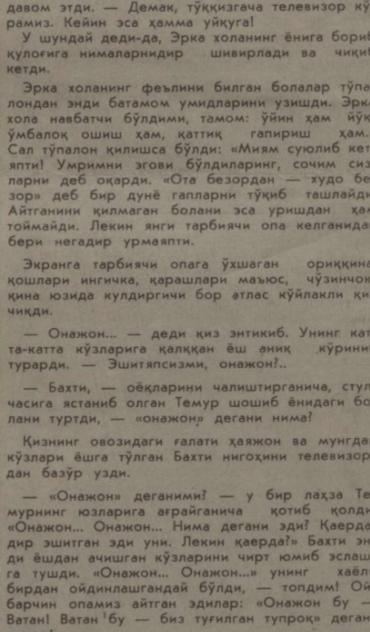
Мен ҳам Ҳожихонни тинглаб ҳар сафар Тилимга сўз келмай титроққа турдим. Кумларнинг устида ўсган оқ шаҳар — Пахтазор оралаб неча бор юрдим.

Юзидан юраги хушсуврат қизлар — Менинг ҳам опамдир, синглим, чиқоним. Тупроққа эғилиб, баланд шон излар, Гоҳи уларни деб қийналди жоним.

Юртимнинг кўргани, энди кўрари, Кўзингизга ҳаёл бўлиб тўлгандир. Мен ҳам шу ҳаёлда юрибман бориб, Нечун танимасиз, билмайсиз ахир?

Иш борми? Буюринг. Энг зарур дамда Етган манзилларим қолар. Тушаман. Қўркманг узун кўйлак, ушқоқ жуссамдан Юрт юкин Сиз билан тенг тортишаман.

Хикоя

Расмин Р. ЗУФАРОВ чизган

Бахтининг жавобидан Темирнинг кўнгли тўлмади.

— Йўқ, — деди жингалак сочли бошчасини сарак-сарак қилиб, — «Онажон» Ватан дегани эмас. Телевизордаги опа бошқа «онажон» ҳақида гапирляпти. Эшитаянсимиз, у «Оқ сут бердинг менга, онажон» дейпти. Тупроқ оқ сут бермайдими-ю?

Бахти телевизор томон ўгирилди экан, Темирнинг фикрига қўшилиб бош иргайди. «Рост, тупроқ оқ сут бермайди-ю. Иннакейин, телевизордаги опа «Иссиқ сийна» мен бошимни қўйдим! деяпти. Унда «Иссиқ сийна» дегани нимаси экан!

У Темирга «Ҳозир Эрка холадан сўраб келаман» деди-да, ўрнидан туриб, диванда, эتراли шалварча қолган биллақларига бошини қўйиб, ярим ёнбошлаганича телевизор кўраётган Эрка холагани ёнига борди.

— Эрка хола! Телевизор кўра туриб кўзлари илина бошлаган Эрка хола чўчиб тушди ва бирортаси келдимикан деган ҳавотирда шоша-пиша семиз қаддини ростлаб, гижим бўлган чойшабини тўғрилади.

— Ким келди? — Ҳеч ким, Эрка хола, — Бахти овозини пазайтириб Эрка холага ақинроқ келди, — мен... ҳалиги, бир нарсга сўрамоқчи эдим.

— Сўрашинг бир бўлсин, илов, — Эрка хола милки қизарган киприксиз кўзларини Бахтига нозроқлик билан тикиди. Сўнг кўнгли жойига тушиб, оғзидан ғалати товуш чиқарганича мириқиб қаришди-да, яна боғли ҳолатда ястаниб олди, — нимани сўрамоқчи эдинг?

— Ҳалиги, — Бахти бир лаҳза Эрка холагани доқодай оппоқ, қонсиз юзларига, пулчурқ апаски бурни ёнидаги нухатдек малла холига, гапирганда негадир ўнг тарафга қийшайиб кетадиган қалин лабларига термулиб турди-да, сўнг овозини янада пазайтириб сўради: — «Иссиқ сийна» дегани нима?

— Вой ўлмасми! Вой, башарагининг кўрсин, илов! — Эрка хола даст ўрнидан турди-да, Бахтининг қўлоғидан маҳкам ушлади. — Ҳали бешга кирмай «Иссиқ сийна» ҳақида сўрайдиган бўлдингми? Ҳой, Жаббор! Тарбиячи опанинг қақир-чи, дарров!

Хона бир пас чида тўс-тўпалон бўлиб кетди. Телевизор кўраётган болалар доимо бирор гапдан қийқ топиб жанжал бошлайдиган Эрка холагани ҳақидан кўришиб, бир зумда хона-хонасига тарқалишди.

Эндигина ваннага кирган тарбиячи қиз Жабборнинг овозини эшитиб, чала-чўлла юзингачина артимасдан ҳам чопиб чикди.

— Нима гап хола? Болалар қани! У хонага кираркан қўлидаги сочқини бошига ураб олди ва бахтининг қўлоғини бураб турган холагани теспасига келди. — Нима бўлди! Бирор нарсани сандирдимми!

— Синдирсаям гўрга эди. Ундан ҳам каттароғини қилди. Бешга кирмасдан бузилибди! — Бузилибди? — Тарбиячи қиз халатининг ёқасини бўйига ураб, Бахтига ҳайрат аралаш ўғирлиди. — Қанақа қилиб? — Ана, узидан сўранг! Боғи саволингни тар...

Эрка холаги дўғлагандан севиноб, энтикиб қолди. — Темир сўради, «Онажон дегани нима дегани?» деб. Мен унга: «Ойбарчин опамиз айтганлар, «Онажон» бу — Ватан дегани! Ватан дегани — биз туғилган тупроқ дегани», деб айтдим. У эса «Йўқ, онажон дегани Ватан дегани эмас. Ватан тупроқ бўлса у қандай қилиб оқ сут беради», деди. Чунки телевизордаги опа «Оқ сут бердинг менга, онажон», деб айтдилар. Иннакейин, «Иссиқ сийна» мен бошимни қўйдим, дедилар... — У яна гапирмоқчи эди, лекин тарбиячи опа билан Эрка холагани аҳолини қўриб ҳайратдан оғзи очилиб қолди.

ШОИР ЮБИЛЕЙИ

Республикамиз адабий жамоатчилиги таниқли шоир, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими Зоҳиджон Обидовнинг олтинчи йиллик юбилейини нишонлади. 26 декабрь кунги Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида ана шу тантанана бағишланган кеча бўлиб ўтди. Юбилей кечасини Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳим кириш нутқи билан очди.

Ўзбек совет адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари учун Зоҳиджон Обидов яқинда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди. Республика

Ёзувчилар союзи правленесининг биринчи секретари Сарвар Азимов ана шу мукофотни ҳамда СССР Ёзувчилар союзи правленесини ва Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правленесининг табриқномасини юбилейга топширди.

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Туроб Тула Зоҳиджон Обидовнинг ҳаёти ва ижодий фаолияти ҳақида маъруза қилди.

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Назир Сафаров ва бошқа адиллар, жамоатчилик ҳамда газета ва журналлар редакцияларининг вакиллари юбилейнинг муваффақиятини таърифтади. Унинг ижодига катта муваффақиятлар ва сиҳат-саломатлик тиланилди.

ДЎСТЛАРГА ДЕГАНИМ

Дил роҳати дўстлар
суҳбати
Умр қўшар умримга тагин
Сафардаги ардоқли хати
Олис юртим қилади яқин.

Дўстларсиз бу юрак
Бўлув мисли ўти йўқ учоқ.
Дўстлар, келишг.
Юрак гувиллаб
Оловлансин, сўймасин
мутлоқ.

ЁШЛИК ЖЎШАР

Ёшликдаги дўстларим
кўрсам,
Шўх болалик хотирга тушар.
Суҳбат қуриб бир
зум ўтирсаям,

Кўнглим ўша ёшлиқда
жўшар.

Шунда қочиб ақиллар
юздан,
Соҳдан бугдай кўтарилгай
оқ,
Дўстларнинг унутма
тездан,
Дўстлар борки, ёшлиқнинг
хамроҳ.

ҚАЙДА ЭДИ

Дунёда ўт бўлмас,
кул қайда эди.
Чўларо сув келмас,
гул қайда эди.

Мен сафардан қайтаркан,
Уйлайман ҳар бор
Эл бўлмас мунча кўп
Йул қайда эди.

Эндигина ваннага кирган тарбиячи қиз Жабборнинг овозини эшитиб, чала-чўлла юзингачина артимасдан ҳам чопиб чикди.

— Нима гап хола? Болалар қани! У хонага кираркан қўлидаги сочқини бошига ураб олди ва бахтининг қўлоғини бураб турган холагани теспасига келди. — Нима бўлди! Бирор нарсани сандирдимми!

— Синдирсаям гўрга эди. Ундан ҳам каттароғини қилди. Бешга кирмасдан бузилибди! — Бузилибди? — Тарбиячи қиз халатининг ёқасини бўйига ураб, Бахтига ҳайрат аралаш ўғирлиди. — Қанақа қилиб? — Ана, узидан сўранг! Боғи саволингни тар...

БУ МЕН

Шоҳроҳ ИСАХОНОВА

БУ МЕН
ТОЙЧОҒИНИГИЗМАН

ЧИНДАН ҲАМ

ЧИНДАН ҲАМ, кейин Ойбарчин опа унга «онажон» ҳақида гапириб берди ва икки қўлида иккита болани еталганича ёларидан ўтаётган ўрта бўйли, чўзинчоқ юзлари хорғин, қора қош, қора кўз аёлни кўрсатди:

— Темиржон, ана у аёлни кўрсатсамми!
— Кўраман.

— Уша... ўша аёл «онажон» бўлади!
— Уша... ўша аёл! Наҳотки? Наҳотки ўша аёл «онажон» бўлса? Ахир бу аёлни у ҳар кун кўради-ку! Эртелеб ҳам, кечқурун ҳам! Доимо ана шу иккита болани етабди қавқабди шовиб ўтади. Наҳотки...
— У ўша болаларга оқ сут берганим, Ойбарчин опа!
— Оқ сут берган, Темиржон!
— Ўша болаларнинг исмиқ сийнаси...
— Бош қўйишган, Темиржон!
— Ўша аёл тунлари аллалар!
— Айтиб ухлатган, Темиржон!
— У менга ҳам «онажон»...
— Бўлди Темиржон, бошқа ҳеч нарсга айтмайман...
— У эртас кунни нонушта ҳам қилмасдан «болалар унингга қирлади» даражасинг темир панжараларига тирмаганича ўша аёлнинг ўтисини кутга бошлади. Ана боғнинг бўрилишида аёлнинг этаклари ҳилпилла бошлади. Вуй, унинг кўз олдига аёлнинг буйлари чўзилиб осмон билан тўнлашди. Кейин эғизига қизил кўйлак, бўйиндаги гулдор қийқча бирдан атирғулларга, кўзлари юлдузларга, хорғин юзлари эса ойга айланган!

— Онажон!
Авдан уч-тўрт қадамча олдинда сакраб келатган болалардан бири нимагадир қоқилиб йиқилди.
Аёл худди қушга ўхшаб учиб келди-да, бола-кейин даст кўтариб юз-кўзларидан ўлди.

— Той йиқилди! Той йиқилди, тойчоғим!
Бирдан унинг ҳам чописини, унинг ҳам йиқилгисини желди ва йулқаларга тўкиган ҳазонлар, уватларда барқ уриб ётган майсалар устида, тойчоқдай сакраганича чопа бошлади.

Аёлга етишига жуда ҳам яқин қолганда, оёқлари нимагадир ялашиб йиқилди ва оғзидан беҳос «онажон» деган сўз чиқиб кетди.

Аёл шовиб ортга ўгирилди ва у томон югурмоқчи бўлди. Лекин ўрнидан салиб турган болани кўриб жойида тўхтади.

Темирнинг юраги бирдан қувонган бўлди ва юзлари оргинчи ҳис этди ҳамдардлик билан термулиб қолган аёлга қараб секин шивирлади:
— Онажон, бу мен — тойчоғингизман...

Вой таъба, унинг гапларидан тарбиячи опанинг қип-қизил, чиройли лаблари бурлиб, сарғис кўзларидан сым-сим ёш оқа бошлади. Эрка хола эса «Воҳ, дунё-я...» деганича рўйи рост қиллаб йиғлаб юборди.

Бахти шу залда уларга бир пас ағрайиб турди-да, кейин пайтдан фойдаланиб секингина қочиб қолди. Буни Эрка холаганининг ўзи ўргатган: «Болалар, жадлим чиққанда, қочиб қолинглар, жадлимдан тушганимдан кейин ақсаласмо алайкум» деб келасилар деб.

Бахти келса хоналариданги чироқ ўчиб, Болаларнинг ҳаммаси аллақачон ухлаб қолгандай. Фақат Темир кутиб турган экан. Уни кўриши билан устидаги кўрпани отиб ташлади-да, пешвоз чикди.

— Нима бўлди, билдингми?
— Э-э! — Бахти жадл билан қўл силтаб, ҳалияловуллаётган қўлоғини силади. Сўнг Темирнинг қаравотчасига ўтириб, бўлган воқеанинг ҳаммасини айтиб берди. Эрка холагани олдидан қўлоғини чўзиб, кейин «Воҳ, дунё-я!» деб айтгандай тарбиячи Ойбарчин опа уни эмас, Эрка холагани уришиб берганини, лекин «онажон» билан «Иссиқ сийна»нинг нимадиганини айтишганини, ҳамма-хаммасини...

— Бахти «онажон» дегани кўзга кўринмас сехрили одамдир, — деди Темир, қоронғуликда аҳилмаҳил кўриनावган оппоқ чойшабли қаравотчаларга, ярим очик деразалардан эсватган шамалоқ хилпирётган дарпараларга бир-бир қараб.

— Қардам, — иккилиниб елка қисди Бахти, — балки у семург қушдир!
— Йўқ, у куш бўлмас керак, — эътироз билдирди Темир. — Чунки кушларнинг суги бўлмади. Телевизордаги опа эса оқ сут бергансиз эди.
— Унда қушдир. Чунки «Иссиқ сийна»га бош қўйиб, деди. Қушнинг нурулари эса иссиқ.
— Алла айтишчи! Қуёш алла айтоладими?
— Алла дегани нима ўзи? — деди Бахти уйку элига бошлаган кўзларини қоронғуликка тикишга.

— Эртас кунга керак. Вуй! Топдим! — Темирнинг кўзлари қувончдан порлаб кетди. — «Онажон» бу Ойбарчин опа бўлса керак. Чунки у

ЎЗБЕКИСТОН

ОЛИМ ВА НОШИР

ЛАУРЕАТЛАРИМИЗ

Анъанага кўра «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетаси редколлегияси йил давомида эълон қилинган энг яхши ҳикоялар, шеърлар, очерклар, адабий-танқидий мақолалар, санъат, ижтимоий-сиёсий мавзудаги мақолалар ва ҳажвий асарларга мукофот бериш масаласини кўриб чиқди.

Редколлегия 1983 йилги энг яхши асарлар учун белгиланган мукофотларни қуйилган авторларимизга беришга қарор қилди. Ўзбекистон ССР халқ шоири Уйғунга — 1983 йилда эълон қилинган публицистик чиқишлари учун. Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Михаил Швердинга — 1983 йилда эълон қилинган публицистик мақолалари учун. Ўзбекистон ССР халқ шоири Шукруллога — «Аср

бахси» достони (50-сон) учун. Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Саид Аҳмад — юмористик саҳифалари (36, 41-сонлар) учун. Санъатшунослик доктори Файзулла Кароматовага — «Шарҳи музокини муаммолари» проблематик мақоласи (38-сон) учун. Ёзувчи Незнат Аминовага — «Қишлоқ байрамлари» очерки (36-сон) учун. Шоира Қутлибека Раҳимбовага — «Онамга мактублар», «Узуи қуңдулар» туркум шеърлари (1, 5-сонлар) учун. Ёзувчи Асад Дилмуродовга — «Мерган» ҳикояси (29-сон) учун. Журналист Ёкубжон Хўжабериёвга — «Дўст бошга қарайди...», «Қишлоқларимиз файли бўлин», «Тошиқент ҳақида сўз» туркум мақолалари ва суҳбатлари (10, 24, 37-сонлар) учун. Ёзувчи Олим Отахоновга «Оқшом халллари» ҳикояси (35-сон) учун.

«Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газета редакцияси коллективи лауреатларни мукофот билан қизғин табриқлайди. Уларга янги, 1984 йилда сиҳат-саломатлик, ижодий ишларига муваффақиятлар тилайди.

ЎДИ ЎЧМАС

Дўстимиз, сифдошимиз азия Раҳмат Маъжий ҳақ абадий йўлга раваона бўлди. Оланининг ҳақ қавони ишонгани келмайдиган бунга. Мен ўзимга таскин ва тасалли берман. Энди унинг жисми абадиётга дохил. Лекин адабиётимиз раваони йўлида чин коммунист ижодкор каби қилган жонқуярлик асарлари аҳир ўлмайди, мўдум биз тириклар билан бирга яшайди.

Олим Раҳмат Маъжий номи унутилмас қилган «Ўзбек совет адабиётининг ривожланиши йўллари», «Ўзбекистон совет адабиёти», «Истифод ва бурч» сингари китоблари ҳамада айниқса, Оғаҳий лирикиси бўйича олиб борган қизиқарли илмий тадқиқотлари адабиётшунослигимизнинг ютуқлари сирасига қиради.

У билан эллик йилдан кўпроқ ёлма-ён билан сафдо бордик. Халқимизнинг улғу тарихий қурилишларида қатнашдик. У қайқас қилган ишга берилган, юрагининг қўри, чуқур билмиларини маданиятимизнинг гуллаб-яшнашига бахшда этганди. Достим, адиб ва олим Раҳмат Маъжийдиннинг адабий асарлари, танқидий рисолалярини ўқиб, навқирон авлод адабиётимиз босиб ўтган шарафли йўллар ҳақида ўйланарди, буғунги улкан дарёлар бенқос тоза булоқлардан бошланганлиги яна бир қарра амин бўлди ва у каби порлок инсонлар номини миннатдор бўлиб ёд этади.

Назир САҒАРОВ Ўзбекистон халқ ёзувчиси

ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА— ИДЕОЛОГИК КУРАШ

23 декабрда Тошкентдаги Киночилар уйда Ўзбекистон Киномотографчилар союзуининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Унда КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари асосида Ўзбекистон киномотографчилари олдига турган вазифалар мўҳкамлаштирилди. Пленуми Ўзбекистон Киноматографчилар союзи прареленесининг секретари, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Али Ҳамроев «Идеология кураш ва замонавий экран» мавзуда доклад қилди.

Доклад юзасидан бўлган музокарада «Ўзбекфильм» киностудиясининг бош редактори Д. Булгаков, шу киностудия партия ташкилотининг секретари, режиссёр Ф. Шермухамедов, Ўзбекистон илмий-оммабон ва хўжжатли фильмлар студияси директори Т. Нодиров, шу студиянинг бош редактори Х. Жўраев, «Ўзбектеlevision» студияси директори, кинорежиссёр Ш. Маҳбубов, санъатшунослик қандидати Х. Ақбаров, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Х. Сулаймонов номидаги Қўл-ёзмалар институти директори А. Қанонов ўрғочлар сўзга чиқдилар.

КЕНГАШ ЙИГИЛИШИ

Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзида Спорт ва ҳўнар-техника тазлими адабиёт кенгашининг йиллик ҳисобот-йиғилиши бўлиб ўтди. Маълумки совет раиси Фарход Мусаёнов олий бориб. Маълумки, Ўзбекистон спортчилари турли командалар сафида республикамизда спорт шарафини астойдил кийола қилмоқдалар. Оммавий спорт ва физикultura ҳаракатини ривожлантиришда ҳам муваффақиятларимиз оз эмас. Шўнга қарамой бу соҳада елоҳида диққат-эйтибор талаб қилувчи муаммолар, камчиликлар мавжуд. Баъзан бу ютуқ ва муаммолар ижодкорларимиз назаридан четда қолмоқда. Ана шу вазифанинг амалга оширига кўмаклашиш ниятида ташкил этилган Спорт ва ҳўнар-техника тазлими кенгаши йил давомида бир мунча тадбирлар ўтказишга муваффақ бўлди. Кенгашининг республика

ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Ҳалқлар дўстлиги ординели Ҳамза номидаги Санъатшунослик институтида КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари асосида Ўзбекистон санъатшуносларининг навбатдаги вазифаларига бағишланган конференция бўлиб ўтди. Конференцияни Санъатшунослик институтининг директори, профессор Ҳафиз Абдусаматов ирриш сўзи билан очди. Шундан сўнг бир қатор докладлар тинланди. Н. Янов-Яновскаянинг «Ҳозирги Ўзбек музикашунослигининг амалий таъсирчанлиги масаласига доир», А. Жумаевнинг «Ҳозирги замон Шарҳ музокисининг идеологик аспекти», М. Тулаҳўжаевнинг «Июнь Пленуми қарорлари асосида ҳозирги Ўзбек театр режиссураси муаммолари» мавзудаги докладлари йиғилганларда яхши таассурот қолдирди. Шунингдек, институт олимларидан Т. Визго, М. Ўлдошев, А. Ҳанжимов, Х. Абдуқосимова, А. Умаровнинг ҳозирги ўзбек драматургиясида ижодий қаҳрамон муаммоси, Урта Осиде республикалари ва Қозоғистон ҳайкалтарошлиги, Ўзбекистон киношунослиги методологиясининг баъзи масалалари, Совет Ўзбекистони санъатида ўзаро алоқалар ва бир-бирининг бойлиши каби мавзудаги докладлари ҳам катта қизиқиш билан тинланди.

Тошкент Давлат оперетта театрида Анатолий Борисов пьесаси асосида яратилган «Ёсарнинг уйланиши» спектаклининг премьераси бўлиб ўтди. Асар музикасини композитор Геннадий Гладков ёзган. Саҳна беақаларини РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Э. Зибор яратган. Оркестрга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист С. Шодмонов дирижёрлик қилмоқда. Спектаклдаги рақс саҳналарининг янгида жонли чиқишида балетмейстер А. Лянинг хизматлари катта.

Театрнинг В. Васленко, Л. Бессарабова сингари етакчи актёрлари асосий ролларини икром этмоқдалар.

Сурагда: шу спектаклдан бир кўриниш. К. РОМШЕВ фотоси

ВИДИРИШ

1984 йил 5 январь соат 15.00 да Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйда (Пушкин кўчаси, 1-уй) Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи Телевидение ва радио адабиёт кенгашининг 1983 йилги янгуларига бағишланган йиғилиши бўлади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ ВА РАДИО АДАБИЁТИ КЕНГАШИ

Американинг Стейтлай шаҳарасидаги казинолардан биридаги ўйин — автоматларга кўрсатиб бир кимса доллар кўрсатган доллар ташлаб ўйини давом эттирарди. Қарангки, унинг бу жонқуярлиги зов кетмади. Унинг долларларидан биттаси бахтли бўлиб чиқди. Залдаги бутун ўйин-автоматларнинг чирғи ўчди, кезинининг ҳайратда қолган айтилчилари уни ўйин — автоматлар тарихида бўлмаган муваффақият билан, яъни 1,7 миллион доллар ютуғини билан табриқлашди.

Ҳандай имкониятлар туғилишини яққол исбот қилган бу одам билан интервьюлар уюштирди.

Янги миллионернинг қиёфасида беэорни кўрган полициягина ўзини йўқотиб қўймади. Бу ерда ҳеч қандай жиғиёт белгиси бўлмаса ҳам унинг ордасидан полиция кўзига ташланди. Кейин миллионер изи қўйдимиз. Кейин матбуотда аввалгисидан ҳам шов-шувли хабарлар бирин-кетин босилиб чиқа бошлади. Маълум бўлишича, бу «омалди жентельмен» қандайдир номмаълум кимсаларнинг кўрсатмаси билан иш қилган. Бу кимсалар ўйин-автоматлар ишлаб чиқарилган фирманинг хизматчилари бўлса керак, деб гумон қилинмоқда. Бу кимса-

лар ўйин-автоматларни «тозалаш» йўллари билан пухталик билан уйлаб қўйган бўлишлари мумкин деган таҳминлар ҳам бор. Булар ҳали гумон, албатта.

АҚШда Рождество байрамлари учун стол устида ўйналган янги ўйинлар кенг реклама қилинмоқда. Булардан бири «НАТО — Европада уруш деб номланган». ГДР номидан ўйнайдиган ўйинчилар атом ракеталар билан Фарбий Германиянинг шахарларини бомбардирон қилди, бунга жавобан «рақиблар» Вершава шартномаси давлатларни ядро қуроллари билан контракта қилди. Шу мавзудаги иккинчи ўйиннинг номи «1985 йил Европаси учун тактик кураш» деб аталади.

Дехлиннинг Палам халқаро аэропортининг тамонажа худдилари охириги йилларда энг йирик контрабандани қўлга туширдилар ва мўсодалар қилдилар. Гамбургга олиб келинган «Хинд» текислигини текширувдан ўтказаетганда — Ҳиндистондан олиб чиқиб таъқиқланган қимматбаҳо ашё ҳисобланган илон териси топилди олинди. Бу қўлга туширилган минг экзemplар, 2,700 килограммдан оғирроқ илон териси 10 миллион рупия билан баҳоланган. Ҳиндистондан контрабандани йўли билан илон териси олиб чиқиб фойдаланиш бизнесига айланган қолди.

Японияда аёллар учун иш ҳақи эркакларга нисбатан кам тўланади. Буни оқлаш учун япон корпорациялари «Аёлларнинг жойи уй, ошхона, бола боқиш», демоқдалар. Ойларда бир эркак ишлаб, албатта, у оилани боқмайлади, шўнинг учун кўпгина аёллар завод, фабрика ва бошқа корхоналарда ишламоқдалар. Лекин улар эркакларга нисбатан 40-60 процент кам ҳақ оладилар.

КОНКУРС ЯКУНЛАНДИ

Маълумки, СССР ва РСФСР Маданият министрликлари коллегиялари, СССР Ёзувчилар союз прареленесининг секретариати «Совет турмуш тарзи» ширини остида ёш драматургларнинг бир пардали пьесалари учун ёшиқ конкурс эълон қилганди. Яқинда ана шу Бутунит билан тақдирланди.

Биз янги йилни зўр умид ва элғу максимал билан кўтиря олган экамиз, ўтган йилни ҳам қаттиқтихор ва кўнрач билан эслашга ҳақимиз. Чўнки жаманда Америка бошқаруви қўра қўра кўнрач уринмесин, мамлакатимизнинг улғу тиричилиги сивастига путур етказиб олмадилар.

Мана, менинг олдимда янги йил арафасида бўлиб ўтган партияимиз Марказий Комитетининг Пленуми материалири. Урғок Юрий Владимирвич Андроповнинг тарихий аҳамиятга молик ёркин нўтки тексти.

Мен партияимизнинг Бош секретари ва давлатимиз раҳбарининг катта бунёдкорлик максималари билан суғорилган бу нўтки текстини қайта-қайта ўқирганим, бехитёр океан ортида айтилган ёвуз ниятли бошқа нўтқлар ёдимга тушади.

Икки дунё, икки максимал, икки истак! Биринчиси — тиричилик ва халқлар бахтига қаратилган максимал, иккинчиси кўпўрковчилик, ёвузлик, дунёга ўқишқил қаратилган мўджиш хатти-ҳаракатлар!

Дарҳақиқат, Қўшма Штатларнинг қирқинчи ва қирқинчил президент Рональд Рейганининг айби билан ўтган 1983 йил анча тақликали бўлди. Президент оғизда бирини айтиб, амалда бутунлай бошқача иш тутишда ўз ўтмишдошларидан ортда қолгани йўқ. Унинг расмий доклад ва нўтқлари, матбуот конференциялардаги сербизок мавзуларидида ҳақиқатга юзига қарамой сурувчи тилғўламалар, халқаро дипломатия нормаларини оёқ ости қилувчи ҳақоратомўз иборалар, Совет Иттифоқи, социализм дунёси шаънига қасдан тўқиб чиқарилган иғво ва бўхтонлар шу қедар кўпки, улар Фарбининг йирик мамлакат раҳбари оғиздан чиққанини ўйлаб ёқангити ушайсан киши.

Рейган маъмуриятининг ташқи сивастиси аён: улар ўзравонлик ва ёғона ҳоқимлик иштиёқи, қурўланиш, мушт ўқталаш, кўчга таънис, марксизм-ленинизм, социализм дунёсига қарши «салб юришни бошлаш», Совет Иттифоқини завофлаштириш, СССР чеғаралари яқинида ҳамда бошқа «қўлаёқ» нўтқаларда иложи борица кўпурқ қурўл жойлаштириш ва ҳоқозолар.

Президент Рейганинг 1982 йил 8 июнь кўни Англия парламентида сўзланган нўткидан олганга мана бу сатрларга эйтиб боришим: «Келинглар ахир, иккинчили туршиши бас қилинганда, марксизм-ленинизм тарихи култупасидан жой олиши учун қудратимизда фойдаланайлик».

Нақадар ёвуз даъват. Бундай даъватлар авваллари ҳам бўлганлигини, аммо тарих култупасидан ҳамда тарих революцион таълимот эмас, балки ана шу ёвуз даъватлар «муаллифларининг» ўзлари жой олганлигидан жаноб президент наҳотки бехабар бўлса!

АҚШда қурўл ишлаб чиқариш энг севдиромед соҳа, дунёнинг истаган районида америкича тартиб-итиҳоз ўрнатилди ҳал қилувчи востига ҳисобланади.

Қўшма Штатлар 1971—1980 йилларда чет мамлакатларга қурўл сотишининг ўзидан 123,5

миллиард доллар даромад кўрди. Қўшма Штатларда ишлаб чиқилган ажал асосатларини дунёнинг деярли барча районирида: жафокас Вьетнамнинг ўрмонларида, Лотин Америкаси оморборларида, Байрут куптупаларида Гренада харобаларида кўриш мумкин. Қурўл дағдағаси тўфайли яқин Шарқда, Марказий Америкада вазият жиддийлашмоқда.

Пентагон лабораторияларида қурўллари тақомиллаштириш, оммавий қирғин «воситаларини» «самардорлигини» ошириш, нишонга бехато урадиган

дан қўла-қўруқ чиқиб кетса! Либосларидан, вуқудларидан қон ҳиди келиб турган, болта-лашдан қон томиб турган бўлиса», наҳотки буларнинг ҳаммасини яшириш, унутиш мумкин, деб ўйласалар!

Иўқ бундай бўлиши мумкин эмас! Ҳар бир жиноят мушкар ривашида ўз ичигимизни олади. Жиноятлар эса Қўшма Штатлар тарихида тўлиб-тошиб өтибди.

1812—1819 йиллар, Аваал Фарбий Флорида, сўнг Шаркий Флорида босиб олинди. 1833 йил, АҚШ қўшинлари «Америка манфаватларини химоя қилиш» ниқоби остида Буэнос-Айресга «юриш» қилдилар. Оравдан икки йил ўтган, денгиз пиледалари худди шу ниқоб билан Перунинг Лима ва Кально вилоятларидаги бир неча районири босиб олди.

1845 йилги Техас расмий равишда аннекция қилинди. 1848 йилга келиб Мексика территориясининг ярминдан кўпроги босиб олинди.

1983 йили денгиз пиледалари Ливанда исроиллик Боскинчиларнинг қонли жиноятларини давом эттирдилар. Харобча айланган Байрутининг марказ районири Америка харбий кемалариридан туриб ўққа туртилди.

Яқинда денгиз пиледалари яна «сафарга»: америкича «демократия» ўрнатиш ниқоби остида навбатдаги жиноят қотиликка овландилар. Бу гал Вашингтонга мўс йўлдан юришиш тохталаман нафтдеканина Гренада халқи бошига қора қўнлар желди.

АҚШда теғишли жиноятлар рўйхатини яна хоқлангича давом эттириш, унга қанчадан-қанча Боскинчиллик, мушт ўқталаш, ўрб олиш ва қўпуровчилик ҳаракатларини, Марказий Разведка Бошқармаси томонидан амалга оширилган давлат тўнрашлари ва сунгаркесларни, ўлдирилган ва тўнрашларнинг номларини киришти мумкин.

Қўшма Штатлар олтимчи йиллар бошидан ҳозирга қадар ўтган вақт ичиде қурўлланиш пойғасида мисли қурўлмаган «муваффақиятларга» эришдилар. Аваалига «ракеталар бўйича АҚШнинг ожизлиги» тўрғисида шов-шув қўтарилди.

Худди шу йиллари Қўшма Штатлар баллистик ракеталар

Аҳмадjon МЕЛИБОВ

ЎРТОҚЛИК ХАЗИЛЛАРИ

Шукур БУРХОНГА
Адибларга Ялангтуш, Эдинг,
Мирзо Улугбеклардан
арзидир.
Шукур Бурxon учун
муносиб
Асар битмоқ — қиямет
қарадир.

Озод ШАРАФИДИНОВГА
Адибят саройининг
танқид ҳам бир устун,
Езувчлар йўқотмасин
танқидчилик дўстини.
Биз — одиллик, биз
роstdтўғийиз, биз
ҳалоллик, биз ҳақлик,
Ғафат баъзан шоярларнинг
шиладиризмиз бўстини.

Элёр ЭШМУҲАМЕДОВГА
«Нафосат» да севинганлар
Шўхлиги, бебошлиги,
Улар асли режиссернинг —
Дошмандининг ёшлиги,
Дошмандининг Элёрга эш,
Ҳам фозил, ҳам мохирдур.
Не дебағиз денг, бизга у
Кинодаги шоярлар.

Рўзин ЧОРИЕВГА
Айтми, кимдир бу
сувратлар?
Бу сувратлар — узимиз,
Чизган соҳибни истезод
ким?
Ғажизнинг Рўзинимиз.

Омон МАТЖОНГА
(шояр ва ноширга)
Лазги куйи келаетир
«Омон-ей, Омон»
Омонбой шеър элаётир:
«Омон-ей, ёмон»
Қўлбозма кўп — дон кам,
роса —
Сомон-ей, сомон,
Ған ёниб қўй қолса
Осон-ей, осон.

Тоҳир МАЛИКГА
Илмий-фантастик асарга
Бўлаверар ун-урвоқ,
Лекин масъул секретарга
Ғафатки зарурроқ,
Ўртоқлик хазилларини
Эркин ВОҲИДОВ ёзди

Саид АХМАД

БИНТ НЕГА ОЁҚҚА БОҒЛАНГАН?

(Ушбу ҳикоя Г. Гориндан, таржимаси Қ. Мирмуҳамедовдан очиқдан очиқ ўғирлаб олинди)

Вир латифа бор.
Бемор доктор ҳузурига борипти. Унинг оёғи бинт билан боғланган экан.
— Каерингиз оғриятми? — деб сўрапти доктор.
— Вошим, — деб жавоб берипти бемор.
— Ия, нега бўлмаса бинт оёғингизда?
— Сирғалиб тушиб кетган.
Мана шу латифани бир кун меҳмондорчиликка борганимда айтиб берган эдим, қотиб-қотиб кулишди. Фақат бир киши кулмади. Рўпарамда ўтирган кексагина одам ғалати бир қараш қилиб, пича ўйланиб қолди, кейин стол оша энгашиб сўради.
— Кеирасиз, мен унча тушунмадим чоғи... Беморнинг қаери оғриган дедингиз?
— Воши.
— Нега бўлмаса бинт оёғига боғланган?
— Сирғалиб тушган-да.
— Ха-а! — деди у мунгли бир оҳангда ва негадир хўрсиниб кўйдди. Кейин яна ниманидир жиддий ўйлаб кетди.
— Тушунмадим! — деди у бир неча минутдан кейин. — Ҳажининг марзини чақа олмайтман! Келинг, мантиқан мулоҳаза қилиб кўрайлик: ўша беморнинг боши оғриган экан, тўғрийми?
— Ха, боши оғриган.
— Ахир нега энди унинг оёғи бинт билан боғланган?
— Сирғалиб тушган-да.
— Таажуб! — деди у ва ўрнидан туриб кетди.
У дераза олдига бориб, ўйчан кўзларини қоронғуликка тикканча узоқ вақт четди.
Мен бемалол чой ичиб ўтиравердим.
Анчагина вақт ўтгандан кейин олдimgа келиб ўтирди.
— Улай агар, — деди у оҳиста. — Латифангизнинг марзини сира чақолмайтман. Ахир боши оғриётган одамнинг оёғида бинтга бало борми?
— Йў-ў, — дедим мен, — аслида у бинт билан оёғини эмас, бошини боғлаган эди.
— Ундай бўлса нега бинт оёғига боғланган?
— Сирғалиб тушган-да...
У ўрнидан туриб кетди, кўзларимга тикилиб қаради.
— Қани, эшикка чиқайлик! — Бирдан қатъий оҳангда деди у. — Гаплашиб оламиз.
Уйлакка чиқдик.
— Менга қара, — деди у кўзларини елкамага ташлаб, — ҳалиги латифангиз чинакамга кулгили латифами ё бизни лақиллатмоқчи бўлдингизми?
— Менимча кулгили.
— Хўш, нимаси кулгили экан?
— Билмайман. Кулгили, вассалом.
— Охтирол, кўлдирадиган бирон гапни тушириб қолдиргандирсиз?
— Қанақа гап?
— Масалан, беморнинг оёғи битталгични айтмагандирсиз.
— Нега энди битта бўларкан?
— Агар бошга боғланган бинтнинг оёққа сирғалиб тушиши мумкин, деб ҳисоблайдиган бўлсак, унда бинт иккала оёғига баробар тушиб, кишан бўлиб қолиши керак экан. Ёки бемор бир оёқни инвалдизми?
— Йў! — Унинг бу фикрини қатъий рад этдим. — Бемор инвалдиз эмас эди.
— Бўлмаса бинт қандоқ қилиб битта оёғига тушиб қолди?
— Сирғалиб тушган, — дедим пичирладим.
У совуқ тер босган юзларини артиб олди.
— Балки ўша доктор ҳар бало кўйдан келадиган Рабинвичдир! — деб сўраб қолди у кўтилмаганда.
— Қайси маънода? — Ҳайрон бўлиб сўрадим.
— Тава, қайси маънода бўлиши мумкин, албатта кулгили маънода-да.
— Йў-ё, — дедим гапни чуқрт кесиб, — ҳеч қанақа маънода Рабинвич эмас эди.
— Бўлмаса шу тўғри маънода у ким эди?
— Билмадим! Балки инглиздир, балки киргиз бўлиши ҳам мумкин...
— Нега энди киргиз бўлади?
— Негаки, унинг ойини ҳам, дадаси ҳам киргиз эди.
— Ха, тўғри, — тушунгандай бош иргаб қўйдди у. — ота-онаси киргиз бўлгандан кейин ўзим албатта киргиз бўлади-да.
Ҳайрият-э, — деб юбордим севинганимдан. — Масала энди равшан бўлди...
— Лекин менга фақат битта нарса равшан эмас. Умуман, беморнинг қаери оғриётган эди?
— Э, саломат бўлинг-э, — дедим палтовни кийиб,

Асар тарошлик

уйимга жўнаб қолдим.
Кечаси соат тартиб телефоним жиринглади.
— Уша латифа масаласида телефон қилляман. — Трубнонадан боёси одамнинг овози эшитилди. — Ҳеч уйқум келмапти. Уша оёқ сираям калламдан чиқмапти. Ахир латифа деган нарсалда ҳажв бўлиши керак-ку!
— Ҳажв бор! — деб ишонтирмоқчи бўлдим.
— Э, менам тушуниб турибман. Ахир аҳмоқ эмасман-ку! Маълумотли одамман... Латифани хотинимга айтиб берувдим, ҳалгача кулиб ётибди. Лекин нимасига куланти, Ҳайронман. Мабодо бу латифангиз арман радиосининг жавобларидан эмасми?
— Э, йў-ё, — дедим.
— Нима қилишга Ҳайронман. Жуда бошим қотиб қолди-да, — дедим пичирладим у.
Эртаси кун кечқурун у яна телефон қилди.
— Вугун мутахассислар билан маслаҳатлашдим, — деди у. — Бинт оёққа тушиб қолиши мумкин эмас дейишяпти.
— Э, бориң-е, минг лаънат латифагайм, ўша бинтгайм! — деб бақириб бердим. — Сирғалиб тушмаса тушмай ўлиб кетсин. Хўш, мени тинч кўясизми, йўқми?
— Масалага тўғри тушуниб олмаётганман, — деди у ҳам ҳаҳл билан — Мен принципнол одамман. Лавозимим ҳам масъулиятли.
Трубноки шақ этиб жойига қўйдим.
Шундан кейин ҳам у бир неча кунгача менга телефон қилиб турди. Ҳатто уймага ҳам келди.
Уни койиб бердим, янаҳким чикиб уйдан ҳайдаб ҳам чиқардим, фойдаси бўлмади. Уни қаранг, хафаям бўлмади-й! Менга тинч кўзларини тикканча гўлдиради.
— Тушунинг ахир, мени учун бу жудаям зарур... Чет элга тез-тез бориб турадиган одамман. Наҳот мен ҳажвни, хазилни ҳис қилолмасам.
Ана шундан кейин бу одам тўғрисида — ҳажвни тушунмайдиган, кўзларини нозик жинҳаларини қуруқ қарра жадвали ёрдамида тахлил қилмоқчи бўлган одам ҳақида бир ҳикоя ёзишга аҳд қилдим.
Хикоямни журналга олиб бердим. Муҳаррир ҳикояни ўқиб, роса мириқиб узоқ қолди.
— Вой тўнча-ей, — деди у. — Шунча одамлар ҳам бўларкан-да, а?
— Буларкан, — дедим, — ўз кўзим билан кўрганман.
— Жуда соз. Босамиз.
Муҳаррир елкадан кўчоқлаб, қўлогимга секин ши-вирлади.
— Сир бўлмаса, ҳар ҳолда менга айтирсиз, беморнинг аслида қаери оғриётган эди?
— Воши, — дедим эшитилар эшитилмас.
— Бўлмаса, нега оёғи бинт билан боғланган?

ЯНГИ ЙИЛ ХАНДАЛАРИ

Маскўрадада тулки никобида уинга тушаётган йилг кўн никобидаги жувоига гап отди:
— Келинг танишайлик, яхши киз!
— Биз бундан икки йил олдин танишганмиз-ку, Каримжон ака, яқинда ўйилчамиз бир ёшга тўлади.
— Ойла аъзолари Янги йил кечаси дастурхон атрофида ўтиришарди. Торт еётган Салимжон дадасидан сўради:
— Дада, манави тортини Қор-бобо тайёрлаганими?
— Йў-ё, нега ундой деясан?
— Ахир тортдан Қорбобонинг соқоли чиқди-ку.
Арча байрамиде бир бола иккинчисига деди:
— Анови Қорбобо кўп ўрмонлардан ўтиб, анче жойлар кезиб келгандир-а?
— Йў-ё, у тўғри бизнинг уйимиздан келган.
— Ие, нега?
— Чунки Қорбобо менинг адам бўлади-да!
Янги йилнинг эртаси кунини ивгогардан сўрашди:
— Сиз Янги йилни ким билан кутдингиз?
— Ким билан деганингиз ни-

28-декабрь кунини ишга жойлашган бир дангасе янги йил ўтгандан сўнг ўзинча деди:
— Қунарлар ҳам ўтаверар экан, мана кўз очиб юмгулча бир ташкилотда икки йил ишлаб қўйибмиз.
— Эски йилги даромадини нимага сарфлагингиз, огайни?
— Уй солдим, ўзингиз-чи?
— Қорин солдим...
Мулошишга етганда йилгит кизга деди:
— Эсингиздами, ўтган йили Янги йил базмига кетайтиб худди мана шу ерда иккаламиз кучудан қўриқиб қочиб қолган эдик.
— Ушанда сиз бир юғуриб мендан ўзиб кетган эдингиз.
— Сепган қиз билан телефонда галлашаётган йилгит хафа бўлиб деди:
— Лобар, сени роса уч соат кутдим, чиқмадинг-а? Ахир Янги йил базмида қўлогингга айтдим-ку фалон жойда учрашамиз, деб...
— Уша бал-масарада кунини сен бурни, мен эса кўнни никобида эдим. Сен никобин қўлогига гапирдинг, менинг қўлогим пастда бўлса, қандай эштаман?
— Шундай дегин, сеними... шошмай тур...
Абдураим НЕҒМАТОВ

БУНИ ҚАНДАЙ ТУШУНАСИЗ?

Қассобнинг ўпкаси оғзига келди.
Ҳашаротчи агрономнинг капалаги учиб кетди.
Балиқчи тумшугидан илинди.
Кўз врачининг кўзининг пахтаси чиқиб кетди.
Ҳамшира ҳамиша бош врачининг оғзига қарайди.
Хирургнинг юраги орқасига тортиб кетди.
Қасалнинг жони халқумига келди.
Пиво сотувчи кўпиртириб гапирарди.
Тикувчи тўнни тескари кийиб олди.
Космонавтнинг боши осмонга етди.
Шер қўн бўлди.
3. МУРТОЗАЕВ

Пўлат МҮМИН

ЯНА КЕЛДИ ЯНГИ ЙИЛ

Кўриб кечаси билан,
Талай режаси билан,
Йилд арчаси билан —
Яна келди Янги йил.
Арча асанди зарҳал,
Чироқлар ёнди я-ял,
Совга бериб галма-гал,
Яна келди Янги йил.
Давраларни тўлдириб,
Болаларни қуддириб,
Вўжагайни бундириб,
Яна келди Янги йил.
Шопмаганни шоширди,
Бизни бир ёш оширди,
Кўвончларини тоширди,
Яна келди Янги йил.
Хўш орзуда кутдик биз,
Бахшларда юдик биз,
«Беш»лардан гул тўтдик
биз —
Яна келди Янги йил.
Қўриқтиб ҳар қолоқни,
Дангасею чатоқни,
Мўлжаллаб тўзатмоқни —
Яна келди Янги йил.
Ўтган йилни ардоқлаб,
Яхшиларин сўроқлаб,
Юлдузларин чароқлаб,
Яна келди Янги йил.
Кўрай деб қахрамонни
Уйган олтин хиринони,
Алжаб Узекистонияни
Яна келди Янги йил.
Болалар олам бўйлаб
Юрсинлар йраб, ўйнаб,
Эллар бахтини ўйлаб —
Яна келди Янги йил.
Дунёда Тинчлик бўлсин,
Шодлик, секинлик бўлсин,
Дўстлик ва тенглик бўлсин,
Келаверсин Янги йил,
Келаверсин Янги йил.

ИНИЛАМИЗ КҮЕШГА

Тогдан офтоб кўрнисе,
Ййраб кутиб оламиз,
Нурларини қўл билан
Гўё тўтиб оламиз,
Интиламиз кўшга
Қадимизни тиклаймиз,
Азиз меҳмон келгандай
Кел, дед табирклаймиз.
Кутиб олганимиздан
Чироғни очилади,
Севинчларни тошгандай
Нур бўлиб сочилади,
Интиламиз кўшга
Нур олади бағримиз,
Ҳарорати дуйфайди
Очилади бағримиз,
Кўеш бөрлиқ онасиз,
Барчага баробар, тенг,
Таратади иссиқлик,
Саховати, меҳри кенг.
Биз истаймиз донмо
Енимизда бўлишини,
Бир дақиқа кўрмасак,
Соғинамиз қулишини,
Шунинг учун суратини
Чизиб, гул-ла жсаймиз,
Бизлар кўш фарзанди,
Кўш билан яшаймиз,
Кўшга интиламиз,
Ўлғайиб, етиламиз!

Сергей Митрофанович

Войлоков телевизор орқали кўрсатиладиган футбол ўйинини кўрмай қолмас эди. Унга ҳақмасидан ҳам судьянинг ўйинчиларга қўполлик қилганлари учун сариқ карточка кўрсатиши ёқарди. «Жуда қулай-да, ҳақмаси сўзсиз тушунарли» — деб ўйларидай Войлоков.
Кўнларнинг бирини у ўйлаб-ўйлаб ўзига шахсий сариқ карточка ясаб олишга қарор қилди. «Бирон киши қўполлик қилса, жанжаллашиб, асаббиллашиб ўтирмай ана шу сариқ карточкани кўрсатаман». Шу кўннеч Войлоков сариқ карточка ясаб олди.
Эртаси эрталаб автобусда ишга кетган Сергей Митрофановичга китоб ва рақибдан бир кишининг тирсаги бехосдан тегиб кетди. Войлоков шу захотийе қўнганидан сариқ карточкасини олдию ҳалиги одамга кўрсатди.
— Нима учун менга автобус карточкасини кўрсатяпсиз? — Ҳайрон бўлиб сўради йўловчи.
— Қанақасига автобус карточкаси бўлсин? Кўзининг каттароқ оч. Бу сариқ карточка-ку, сен футбол нималигини билсанми? Наҳотки, биронта ҳам командага ишқибозлик қилмасанг? — деди жаҳд билан Войлоков.
— Ишқибозман, «Торпедо»га.
— Ҳа баракалла, шундай экан нега энди қўполлик учун судьялар сариқ карточка кўрсатяпсини бидмайсанг? Сен мени тирсагинг билан туртиб юбординг, бу қўполлигинг учун мен сариқ карточкамни кўрсатиб, сени огоҳлантирдим.
— Кеирасиз, мен билмасдан тегиб кетибман.
— Шундай бўлсин, — деди Сергей Митрофанович сариқ

Александр ХОРТ

ЙЎЛИНИ ТОПДИ

карточкасини чўнтагига соларкан.
Иш бошланганига ҳали анча вақт бор эди. Бу вақтдан самарали фойдаланиш ниятида Войлоков «Ҳамма нарса уй-ўзғор учун» деган магазинга кирди.
— Менга деворга ёпиштирилган қўғозларнинг энг чироғлисини кўрсат, — деди совуқонлик билан Войлоков. Магазиндаги шовқиндан сотувчи унинг гапини эшитмади.
— Майли, сен менга кўрсатмасанг, мен сенга кўрсатиб қўяман», деди алам билан Войлоков. У чўнтагидан сариқ карточкасини чиқарди.
— Марҳамат, насага тўланг, — деди сотувчи қиз.
— Нима? — деди гезаб билан Войлоков.
— Уэр, сиз бир сўм узатаётибсиз, деб ўйлабман.
— Қўнглингиз яна нималарни тусайди, обимча. Бир сўм эмиш-а! Мен сенга сариқ карточка кўрсатяпман.
— У нима деганингиз, сариқ карточкангиз нимаси?
— Футболда қўполлик учун ана шундай қилинади. Э-э, хотин киши нимани ҳам тушунарди, — деб қўлини силнатиб Войлоков.
— Мен сизга қўполлик қилдимми, ўртоқ футболчи?
— Қўполлик ҳам гапми? Мен деворга ёпиштирилган қўғоз сўрадим, сен эса эшитмаганга олдинг.
Иш кўннинг охирида директор ун кабинетига чақиртириб, тайёрлаган маълумотларидега хатолари учун нустатгани қоңа бошлади. Войлоков қилган хатолари учун дегарли ҳар кун гап эши-

Д. МУҲАМЕДОВА

тарди. Лекин у ҳар хил ёлғон-шўнғилар тўқиб, ўзини оқлашга уринади. Бугун эса у асабини бузғиси келмади, шартта сариқ карточкасини чиқариб директорга кўрсатди.
Директор бунинг нималигини дарров тушуниди. У ҳам ашадий футбол ишқибозидеда. Унга футбол судьяларининг бундай замонавий «тили» жуда ёқарди. Войлоковнинг огоҳлантиришига қарши у ҳам чўнтагидан ўз карточкасини олиб кўрсатди. Бироқ унинг карточкаси сариқ эмас, қизил эди. Бундай карточка кўрсатилгач, ўйинчи майдондан чиқиб кетиши лозим эди. Шунинг учун Сергей Митрофанович ҳам бир неча кунлик иш ҳақидан маҳрум бўлди.

Рассом Х. СОДИҚОВ

ЎЗБЕК ИСТОНИ
АДАБИЁТИ ВА САНЪАТИ

Бош редактор: Одил ЕҚУБОВ
Редколлегия: Раҳим АҲМЕДОВ, Рамз БОБОЖОН, Собир БОБОЕВ, Барот БОЙҚОБИЛОВ, Эркин ВОҲИДОВ, Иброҳим ҒАҒУРОВ (бош редактор ўринбосари), Саъдулла ҚАРОМАТОВ, Асқад МУХТОР, Абдулла ОРИПОВ, Назир САҒАРОВ, Улмас УМАРБЕКОВ, Маматкуз ҲАЗРАТКУЛОВ (масъул секретарь), Тўлєнберган ҚАЙИПБЕРГАНОВ, Тўлқиной ҚОДИРОВА, Лазиз ҚАЮМОВ, Малик ҚАЮМОВ, Сора ЭШОНТУРАЕВА.

РЕДАКЦИЈА АДРЕСИ: Тошкент—700029, Ленин кўчаси 41.
ТЕЛЕФОНЛАР: Бош редактор — 33-52-91, 32-57-42, қабулхона — 32-54-71; бош редактор ўринбосари — 33-43-65, 32-54-66; масъул секретарь — 33-49-93, 32-58-49; БУЛИМЛАР: ижтимоий-енесий — 32-58-50; танқид ва адабиётшунослик — 32-55-98; поэзия ва проза — 32-55-78; санъат — 32-56-48; сатира ва юмор — 32-58-49; фотолаборатория — 32-58-95.